

CO.DA.S.I.

Taniec Współczesny na rzecz Zrównoważonego Rozwoju
i Włączenia Społecznego

Rekomendacje dla zespołów tanecznych i profesjonalistów

Publikacja: lipiec 2024

Opracowana przez partnerów projektu CO.DA.S.I.
Kulturanova, Serbia
DAME DE PIC / Cie Karine Ponties, Belgia
L'ESPACE / Zappulla DMN Company, Włochy
NOWA FALA / Kolektyw HOTELOKO movement makers, Polska
LA GALERIE CHORÉOGRAPHIQUE, Francja

Redakcja i koordynacja: Kulturanova
Niniejszy dokument opublikowany jest w języku polskim.
Inne wersje zostały opublikowane w językach: angielskim, francuskim, niderlandzkim, serbskim i włoskim.

Projekt „CO.DA.S.I. - Contemporary Dance for Sustainability and Inclusion” o numerze referencyjnym 2022-2-BE01-KA220-ADU-000094993 został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej (program Erasmus Plus). Publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy autorów, a Komisja oraz Agencje Narodowe nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji zawartych w niniejszym dokumencie.

Zdjęcia: projekty CO.DA.S.I. | © Wszyscy partnerzy

Co-funded by
the European Union

Spis treści

03

Wstęp

06

**Grupa docelowa
metody CO.DA.S.I.**

07

**Zespoły taneczne i
producenci zaangażowani w
projekt oraz rekomendacje**

42

Wnioski

43

Media społecznościowe

Wstęp

Projekt CO.DA.S.I. – „COntemporary DAnce for Sustainability and Inclusion” to projekt finansowany przez program Erasmus+, KA220-ADU - Partnerstwa współpracy w edukacji dorosłych w 2022 roku. Trwa 18 miesięcy, a koordynowany jest przez Dame de Pic (Belgia). Wśród jego partnerów znajdują się: l'espace (Włochy), La Galerie Chorégraphique (Francja), Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' (Polska) oraz Kulturanova (Serbia).

Cele projektu to:

- Dostarczenie nauczycielom tańca i zespołom tanecznym nowych materiałów szkoleniowych, aby poprawić ich kompetencje w zakresie nauczania tańca współczesnego oraz badań choreograficznych;
- Upowszechnianie nowych metod choreograficznych wśród młodego pokolenia tancerzy;
- Wykorzystanie kreatywnych i innowacyjnych narzędzi, aby ułatwić proces uczenia się profesjonalnym tancerzom;
- Odświeżenie wizerunku tańca współczesnego, przekształcając go z negatywnego w pozytywny, czyniąc taniec współczesny bardziej dostępnym i zrównoważonym dla nowej publiczności.

Działania projektowe są podzielone na pakiety robocze. Niniejsza publikacja jest częścią WP4.

Przez cały czas trwania projektu wszystkie organizacje partnerskie pracowały nad opracowaniem i wymianą najlepszych praktyk ze swoich krajów oraz na podstawie wcześniejszych doświadczeń, aby uzyskać końcowe rezultaty projektu: wspólny raport na temat stanu wiedzy we wszystkich krajach, metodę wspierania zespołów tanecznych i profesjonalistów oraz niniejsze rekomendacje, które mają być ponownie wykorzystane w całej Europie.

WP3 - Metoda CO.DA.S.I. na rzecz wzmocnienia zespołów tanecznych i profesjonalistów

Po opracowaniu i połączeniu pakietu roboczego WP2 dotyczącego najnowszych osiągnięć we wszystkich krajach oraz pakietu roboczego WP3 dotyczącego metody CO.DA.S.I. w celu wzmocnienia pozycji zespołów tanecznych i profesjonalistów, konsorcjum partnerów przedstawia niniejszy pakiet roboczy 4 – zalecenia pakietu roboczego WP4 dla zespołów tanecznych i profesjonalistów.

Niniejsza publikacja przedstawia **każdą z organizacji partnerskich, ich główne działania, cele, grupy docelowe, sposoby pracy i niektóre ważne projekty już wdrożone**. Chociaż pochodzenie i grupy docelowe partnerów są zróżnicowane, niektóre aspekty ich działań są podobne, co pokazano we Raporcie Ogólnym projektu. Konkretnie metody i techniki różnią się w zależności od partnera, ale wymiar edukacji pozaformalnej jest kluczowy w każdej organizacji. Niezależnie od tego, czy jest skierowany do grup docelowych, personelu organizacji partnerskich czy ogółu społeczeństwa.

Kolejna część publikacji przybliży, w jaki sposób projekt wpłynął na pracę zaangażowanych organizacji. Przedstawia pewne konkretne momenty, które pojawiły się podczas wdrażania i stosowania metody. Wiele z nich nie może być przewidziane z góry. Być może najważniejsze jest to, że są one wdrażane przez samych uczestników warsztatów, w oparciu o ich własne doświadczenia i realia życiowe. To z kolei wzbogaca pracę taneczną i artystyczną, trenerów i pracę całej organizacji. Tak działa proces twórczy, rozwój osobisty i zawodowy, współdziałanie i wzajemne uczenie się przez całe życie.

Wszyscy partnerzy podkreślają również znaczenie współpracy międzynarodowej na szczeblu europejskim, dzielenia się i wymiana doświadczeń oraz wzajemnego wzbogacania. Pozwala nam to na dalszy rozwój naszej pracy.

W ostatniej części publikacji przedstawiamy doświadczenia partnerów projektu CO.DA.S.I. w formie wskazówek i rekomendacji dla innych profesjonalistów, praktyków tańca, nauczycieli, pracowników socjalnych oraz aktywistów.

W naszej pracy stosujemy różne podejścia, techniki i metody, nasze grupy docelowe są różne, a poszczególni uczestnicy w każdej z grup są zróżnicowani, podobnie jak trenerzy. Ten punkt wyjścia stanowił okazję dla partnerów do zbadania w „żywym laboratorium”, czy i w jaki sposób metoda CO.DA.S.I. jest elastyczna i możliwa do wdrożenia. Wszyscy zastosowali metodę w formie intensywnych warsztatów, które trwały kilka dni, niektórzy wprowadzili ją do swojej długoterminowej pracy z jedną, stałą grupą taneczną. Każdy z partnerów dostosował metodę do swoich potrzeb oraz potrzeb i możliwości grup, z którymi pracował, dlatego każdy z nich wnosi do tej publikacji konkretne rekomendacje. Zanim przejdziecie do ich lektury, warto podkreślić jedną, wspólną zasadę dla wszystkich partnerów: nie bójcie się eksperymentować i bawić metodą CO.DA.S.I., pozwólcie uczestnikom wyrażać siebie w ich indywidualny sposób. Właśnie tak działa ta „żywa” metodologia i w taki sposób odbywa się edukacja nieformalna.

To końcowy dokument powstały w ramach projektu CO.DA.S.I. Pod względem struktury dokument podzielony jest na opis i rekomendacje każdego z partnerów: Kulturanova (Serbia), DAME DE PIC / Cie Karine Ponties (Belgia), L'ESPACE / Zappulla DMN Company (Włochy), NOWA FALA / Kolektyw HOTELOKO movement makers (Polska), LA GALERIE CHORÉOGRAPHIQUE (Francja). Każdy partner odpowiada na dwa pytania:

1. Co metodologia CO.DA.S.I. wniosła do waszej pracy?
2. Jakie są wasze rekomendacje dla praktyków, którzy chcieliby ją wypróbować?

Jako konsorcjum wierzymy, że dalsze rezultaty dopiero przed nami, zarówno w zakresie wprowadzania zdobytych doświadczeń do innych etapów pracy, warsztatów, spektakli, edukacji nieformalnej, pozostałych projektów i szkoleń, jak i w inspirowaniu innych.

Jesteśmy również przekonani, że projekt może zwrócić uwagę na wiele istotnych kwestii, wzmocnić osoby szczególnie wrażliwe i znajdujące się w trudnej sytuacji, a tym samym promować współpracę w różnorodności na terenie całej Europy.

Grupa docelowa metody CO.DA.S.I.

Głównymi grupami docelowymi tych publikacji są nauczyciele i trenerzy tańca z publicznych i prywatnych szkół, a także uczniowie szkół tańca oraz profesjonalni tancerze. Partnerzy również są ważnymi beneficjentami tych działań, ponieważ nadzorowali pilotaż treści podręcznika z uczniami szkół tańca i innymi profesjonalistami z branży tanecznej.

Sesje pilotażowe przyniosły korzyści wszystkim grupom docelowym zaangażowanym w projekt:

- nauczycielom i trenerom tańca z publicznych i prywatnych szkół / ośrodków tanecznych;
- członkom organizacji partnerskich;
- uczniom szkół tańca oraz zawodowym tancerzom, którzy uczestniczyli w zajęciach w celu nauki lub specjalizacji w tańcu i ruchu;
- artystom performatywnym, którzy zostali włączeni do sesji pilotażowych.

Około 60 zespołów tanecznych i profesjonalistów z organizacji ze wszystkich krajów partnerskich było zaangażowanych w fazę pilotażową metody CO.DA.S.I., przekazując opinie na temat wyglądu i jakości materiałów szkoleniowych.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Dame de Pic/Cie Karine Ponties (Belgia)

Dyrektorka artystyczna Karine Ponties założyła zespół Dame de Pic/Cie Karine Ponties w 1996 roku w Brukseli. Do tej pory zespół zrealizował 46 spektakli prezentowanych w 36 krajach – ponad 1000 występów na 4 kontynentach. Dame de Pic jest znany z wyjątkowego podejścia do tworzenia opartego na pracy z ciałem. Zespół posiada lokalną tożsamość kształtowaną przez współpracę z belgijskimi artystami i instytucjami. Prace zespołu zyskały międzynarodowy rozgłos i nagrody, co doprowadziło do rozszerzenia współpracy za granicą.

Badania choreograficzne zespołu koncentrują się na przekładzie i tłumaczeniu ruchu, eksplorując formy i formaty, które umożliwiają dotarcie do szerokiej publiczności. Prezentowanie świata w człowieku jako żyjącej istoty pośród innych żyjących ludzi. Mediacja między różnorodnością kultur a jednością człowieka. Od dialogu między kulturami po dialog między sztukami, każdy projekt zespołu pełnił rolę punktu spotkania i horyzontu między lokalnymi a międzynarodowymi tancerzami, aktorami, ilustratorami i muzykami. Taniec staje się tu platformą, sposobem angażowania się i spotykania z innymi.

Przez ostatnie 25 lat zespół budował i pielęgnował własną sieć produkcji i dystrybucji, szczególnie w Europie Wschodniej (Czechy, Słowacja, Litwa, Rosja), Azji (Wietnam, Korea), Afryce (Senegal) i Ameryce (Kanada). Ponadto, stała i wybitna jakość pracy zespołu zapewniła mu lojalność czołowych belgijskich instytucji zajmujących się produkcją i dystrybucją tańca. Jednocześnie zespół stale rozwija narzędzia poszerzające zasięg ich działalności i angażujące publiczność, która nie jest zaznajomiona z tańcem lub ma do niego ograniczony dostęp.

Praca zespołu opiera się na realizacji różnych celów: tworzenie i dystrybucja nowego repertuaru, międzynarodowe współprace artystyczne, edukacja artystyczna, docieranie do nowej publiczności oraz mentoring młodych i/lub wschodzących artystów.

07

Karine Ponties

Data urodzenia: 25/03/1967 w Castres, Francja (narodowość: francuska i belgijska)

Języki: francuski, hiszpański, kataloński, włoski, angielski

Wykształcenie:

- 1985: Francuska matura w dziedzinie socjologii i ekonomii, Lycée français – Barcelona

- 1986-1988: Szkoła Mudra w Brukseli, dyrektor: Maurice Béjart – Bruksela

- 1986-1988: Licencjat z filologii hiszpańskiej i katalońskiej na Uniwersytecie w Tuluzie

Doświadczenie zawodowe:

Od 1989 do 1995:

- Współprace z Riccardo Mutim i Roberto de Simone, Lilianą Cavani
- Tancerka Mishy Van Hoecke, Frédérica Flamanda, Cie Mossoux-Bonté, Michèle Noiret, Pierre'a Droulersa, Claudio Bernardo, José Besprosvany
- Charleroi/Danses (choreografie Stevena Petronio, Adriany Borriello, Lucindy Childs, Merce Cunningham)
- Nadine Ganase, Cie x2x3 (projekty „On the wave” z Aka Moon i „Passages” z Het muziek Lod)

Od 1995:

- Choreografka, tancerka i dyrektorka artystyczna zespołu Dame de Pic (46 przedstawień, ponad 1000 występów na 4 kontynentach w 36 krajach).

- Od 2003 roku Dame de Pic/Cie Karine Ponties otrzymuje dotacje od Ministerstwa Federacji Walonii-Brukseli, Dyrekcji Generalnej Sztuk Scenicznych, dział tańca.

- Język, który tworzy na scenie jest wyraźny i precyzyjny, oscylując między humorem, potwornością a czystą intensywnością, którą odkrywa w organicznej wyjątkowości każdego z jej wykonawców i ich absolutnej konieczności ruchu. Choreograficzne tłumaczenie tego surowego materiału prowadzi do złożonego uniwersum twórczego, łączącego animację, ilustrację i muzykę, zawsze opierając się na bliskich współpracach.

Od 2015:

- Koordynatorka programów Ciała i Ruchu w Ecole supérieure des Arts – Arts² (Konservatorium Sztuk, finansowane przez Federację Walonia-Bruksela, z siedzibą w Mons, stolicy kultury Federacji oraz Europejskiej Stolicy Kultury 2015). Arts² jest wynikiem fuzji byłego Królewskiego Konservatorium (Muzyka i Teatr) oraz École supérieure des arts plastiques et visuels (ESAPV) – Krajowej Szkoły Sztuk Wizualnych.

- Profesorka Ruchu Scenicznego w Ecole supérieure des Arts – Arts² w Mons.

- Profesorka Treningu Fizycznego, a także w kontekście Studiów Magisterskich w Puppetry w École supérieure des Arts – Arts² w Mons.

- Koordynatorka Studiów Magisterskich w Puppetry w Arts² między Mons a Académie des Beaux Arts de Tournai, autoryzowanej przez A.R.E.S. (Académie de Recherche de l'Enseignement Supérieur).

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność Dame de Pic/Cie Karine Ponties?

To szansa na spotkanie nowych partnerów z innych krajów, których metody pracy, źródła finansowania i wyzwania są bardzo różne, oraz na wymianę doświadczeń, praktyk i umiejętności. Dzięki naszym badaniom i różnym spotkaniom, jest to również okazja do uświadomienia sobie wspólnych trudności, szczególnie w odniesieniu do publiczności i dystrybucji, oraz do przemyślenia nowych sposobów pracy, które pozwolą nam nadal dzielić się sztuką i twórczością z widzami w sposób bardziej inkluzyjny i zrównoważony.

Patrząc na naszą publiczność w sztukach performatywnych, pojawia się szereg kluczowych pytań. Jak przyciągnąć bardziej zróżnicowaną publiczność, która będzie odzwierciedlała dzisiejsze społeczeństwo? Jakie bariery uniemożliwiają niektórym społecznościom dostęp do naszych przedstawień i jak możemy je pokonać? Jak ocenić wpływ naszych działań na publiczność i wykorzystać te informacje do ciągłego doskonalenia naszych praktyk? Wreszcie, jak zachęcić publiczność do aktywnego uczestnictwa i trwałego zaangażowania w proces twórczy? Te pytania zmuszają nas do przemyślenia naszego podejścia i do innowacji, aby sztuki performatywne pozostały silnym narzędziem integracji społecznej i transformacji kulturowej.

Projekt stanowi także okazję do dzielenia się i odkrywania praktyk, które dbają o ciało i umysł równocześnie, nigdy ich nie oddzielając, co jest niezbędne do stworzenia bardziej opiekuńczego, zrównoważonego i inkluzyjnego środowiska w społeczeństwie, które zbyt często zapomina o ciele.

Rekomendacje Dame de Pic

Współczesny taniec stracił publiczność, próbując zbyt intelektualizować swoje przedstawienia. Takie podejście może sprawić, że taniec stanie się nieprzenikniony dla wielu widzów. Bioróżnorodność artystyczna – to wszystko, czego potrzeba. Niech to współistnieje, aby się wzajemnie odżywiać, jak w runie leśnym, gdzie są zarówno drzewa, jak i grzyby. Ta metafora bioróżnorodności sugeruje, że współistnienie różnych form sztuki wzbogaca krajobraz kulturowy, stymulując kreatywność i przyciągając bardziej zróżnicowaną publiczność.

Oto kilka rekomendacji:

- Wprowadzenie tańca do szkół pozwala uczniom z różnych środowisk społecznych odkrywać taniec już od najmłodszych lat, a tym samym wprowadzać go poprzez jego włączenie do programu edukacyjnego.
- Komitet widzów, który będzie zaangażowany w programowanie, aby wyraźnie zapytać „Co chcecie zobaczyć?”. To podejście ma na celu danie publiczności bezpośredniego głosu w wyborze przedstawień, umożliwiając większe zaangażowanie i programowanie zgodne z preferencjami widzów.
- Poszerzenie zasięgu do innych miejsc, nie tylko teatrów.
- Inicjatywy promujące inkluzyjność, takie jak tworzenie teatrów ze słomy we Włoszech, wykorzystywanie kontenerów do tworzenia przystępnych przestrzeni artystycznych w Chorwacji oraz renowacja opuszczonych miejsc w Danii, aby stały się przestrzeniami do życia i spotkań. Te przykłady pokazują, jak można tworzyć bardziej włączające i przyjazne przestrzenie, które przyciągają szerszą publiczność, stawiając sztukę i taniec obok miejsc odwiedzanych przez wszystkich, unikając elitaryzmu, który czasem powstaje w teatrach.
- Darmowy wstęp i dostęp do działalności kulturalnej.
- Łączenie sztuki z wspólnym spędzaniem czasu przy drinku lub posiłku.
- Zróżnicowanie godzin przedstawień, aby były bardziej dostępne.
- Otwarte dyskusje.
- Zachęcanie publiczności do przyścia z rodzinami i mieszanie pokazów profesjonalnych z amatorskimi, aby widzowie mogli zostać na przedstawieniu ze swoimi dziećmi pod koniec wieczoru. Wieczory nie powinny być zbyt długie.
- Używanie prostszych słów do komunikacji. Proste emocje. Czasami opisy są mało dostępne. Więcej jasności w opisach.
- Organizowanie większej liczby festiwali. Festiwale przyciągają więcej osób, więcej pieniędzy, więcej reklamy medialnej.
- Zróżnicowanie sposobów rezerwacji biletów: telefonicznie, mailowo, a nie tylko przez internet, który stanowi barierę dla niektórych osób.
- Prezentowanie spektakli częściej w centrach kultury, które są miejscami bardziej przyjaznymi do życia niż teatrami. Ludzie przychodzą tam, aby się spotkać.
- Nie ma cudownych rozwiązań, wystarczy słuchać i próbować.
- Małe rozwiązania mogą prowadzić do wielkich rozwiązań – zaczynając od małych rzeczy i poszerzając je na zewnątrz, zamiast od dużych, zaczynając od wewnątrz.

Rekomendacje Dame de Pic

Przekazywanie narzędzi umożliwiających tancerzom zdobycie niezależności, dbanie o swoje ciało i umysł, budowanie pewności siebie oraz poleganie na wspólnocie zamiast na rywalizacji to praktyka zrównoważona. Kluczowe jest opracowywanie narzędzi do lepszego zrozumienia własnego ciała, na przykład poprzez otwarcie na inne dyscypliny, takie jak medycyna chińska czy inne holistyczne podejścia oraz przez energetyczne rozumienie własnego ciała i znaczenie ponownego przejmowania własnych wrażeń.

Zachowanie dystansu do własnej praktyki tanecznej zapewnia bardziej obiektywną perspektywę, pozwalając tancerzom lepiej zarządzać swoją energią i dbać o siebie na scenie, zarówno fizycznie, jak i psychicznie. Nauczanie propriocepcji – wewnętrznego zmysłu, który pozwala być świadomym pozycji ciała w przestrzeni, jego ruchów i napięcia mięśniowego – jest kluczowe. Propriocepcja wspiera stabilność stawów, promując świadomość ciała, co pomaga tancerzom unikać nadmiernego rozciągania się, które mogłoby prowadzić do długoterminowych kontuzji. To zmysł, który warto rozwijać, nie tylko dla tancerzy, ale dla każdego.

Włączanie międzypokoleniowe może ożywić praktykę taneczną, zachęcając do wymiany wiedzy i podkreślając znaczenie dbania o swoje ciało przez całe życie. Promuje również akceptację starzenia się, zarówno w tańcu współczesnym, jak i w społeczeństwie jako całości.

Dzielenie się umiejętnościami, wiedzą, sieciami, przestrzeniami, wspólnymi narzędziami i czasem. W kontekście tańca współczesnego nie chodzi tylko o formalne techniki, ale o angażowanie większej liczby osób poprzez słuchanie i troskę. Chodzi o budowanie pewności siebie, wyczuwanie potrzeb i autentyczne dzielenie się zasobami.

Czas odgrywa centralną rolę w tym, jak wyobraźnia i myśli infiltrują i wpływają na naszą praktykę. Dawanie i odbieranie czasu jest niezbędne do pielęgnowania procesów twórczych. Jesteśmy częścią całości, tu i teraz, i to w tym kolektywnym ekosystemie mogą pojawić się pomysły.

Rekomendacje Dame de Pic

Zapewnienie punktów dostępu jest kluczowe dla stworzenia zbioru możliwości, **tworząc przestrzenie, w których osoby mogą angażować się i wносить wkład zgodnie z własnymi, unikalnymi podejściami.** Niezbędne jest projektowanie inkluzywnych, przyjaznych, wspólnych środowisk, w których czas, przestrzeń i narzędzia są powszechnie dostępne.

Te zasoby powinny być dostępne zarówno do użytku indywidualnego, jak i zbiorowego, z naciskiem na zasady dociekań i badań, a nie na kryteria oparte na popularności czy natychmiastowym sukcesie.

Tworzenie takich przestrzeni stanowi konstruktywną **odповідź na rosnące zamknięcie możliwości w dziedzinie sztuki, oferując ramy sprzyjające rozwojowi zrównoważonych, włączających i autonomicznych praktyk.** Ważne jest, aby zapożyczenie i włączanie były wspierane jako dobrowolne zobowiązania, a nie narzucone obowiązki, sprzyjając autentycznemu uczestnictwu i zaangażowaniu.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Kulturanova (Serbia)

Stowarzyszenie Kulturanova, założone w 2001 roku w Nowym Sadzie, Serbia, stało się dynamiczną siłą w dziedzinach sztuki, kultury i zaangażowania społecznego. Powstało z zamiarem stworzenia młodym ludziom platformy do wyrażania swojego potencjału twórczego, a dziś jest to organizacja o wieloaspektowym charakterze, która wspiera wyrażanie sztuki, sprzyja dialogowi i działa na rzecz rozwoju kultury oraz młodzieży.

Katalizator Twórczego Wyrazu: Kulturanova narodziła się z pilnej potrzeby społecznej – z pragnienia młodych ludzi, by tworzyć, komunikować się i stawiać czoła wyzwaniom. Zgromadzenie Założycielskie, w którym uczestniczyło ponad 200 młodych entuzjastów, doskonale obrazuje tę potrzebę. Od momentu swojego powstania, Kulturanova stara się być organizacją parasolową dla tych twórczych umysłów, oferując im niezbędne wsparcie, zasoby i platformy, które umożliwiają realizację ich artystycznych ambicji.

Kulturanova działa w ramach czterech filarów programowych, z których każdy jest poświęcony innemu aspektowi twórczego wyrazu i kulturowych poszukiwań:

Teatarnova: Wzmacnianie Głosów Poprzez Teatr – program, który umożliwia młodym osobom poruszanie ważnych tematów poprzez teatr. Przez lata Kulturanova opracowała unikalną metodologię, łącząc techniki teatru zastosowanego z angażowaniem młodzieży. Program ten obejmował również współpracę z renomowanymi artystami regionalnymi, co zaowocowało produkcjami teatralnymi, które gościły na scenach w Europie i poza nią.

Muzikanova: Wspieranie Młodych Twórców Muzycznych – inicjatywa Kulturanovy, mająca na celu wsparcie rozwijających się twórców muzycznych. Program ten oferuje młodym muzykom sprzyjające środowisko do rozwoju ich umiejętności i warsztatu.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Kulturanova (Serbia)

Medianova: Eksploracja Treści Audiowizualnych i Medialnych – program skupiający się na tworzeniu i eksploracji treści audiowizualnych i medialnych. Służy jako platforma dla innowacyjnego opowiadania historii i twórczego wyrazu.

Futuranova: Kształtowanie Innowacji w Przemysłach Kreatywnych i Kulturowych – Futuranova reprezentuje zaangażowanie Kulturanovy w innowacje w przemyśle kulturowym i kreatywnym. Program ten dąży do przesuwania granic i eksplorowania nowych horyzontów w dziedzinie sztuki i kultury.

Zaangażowanie w dialog i zmiany: misja Kulturanovy wykracza poza eksplorację artystyczną. Organizacja aktywnie inicjuje dialog międzykulturowy i międzysektorowy, wspiera kreatywność poprzez edukację artystyczną, promuje rozwój polityki kulturalnej oraz działa jako katalizator pozytywnych zmian w społeczeństwie.

Działanie na rzecz włączania i społecznego wpływu: zaangażowanie Kulturanovy na rzecz włączania i społecznego wpływu leży u podstaw ich misji. Organizacja nieustannie pracuje na rzecz likwidowania barier we współistnieniu w Nowym Sadzie i Wojwodinie. Ich inicjatywy sprzyjają dialogowi między różnymi marginalizowanymi grupami subkulturowymi, w tym migrantami, nowoprzybytymi, Romami, osobami LGBTQ+ oraz osobami z niepełnosprawnościami. To zaangażowanie wynika z wizji społeczeństwa, w którym różnorodne głosy nie tylko są słyszane, ale także świętowane.

Kreowanie współpracy transgranicznej: poza działaniami lokalnymi, Kulturanova dąży do rozwoju kultury dialogu między młodzieżą z Serbii i krajów sąsiednich. Współpraca ta obejmuje wspólną produkcję działań kulturalnych, przełamując granice geograficzne i kulturowe, aby stworzyć znaczące połączenia.

Decentralizacja kultury dla wszystkich: zaangażowanie Kulturanovy w decentralizację kultury jest widoczne w ich dążeniu do umieszczania działań kulturalnych w często pomijanych rejonach Nowego Sadu i Wojwodiny. Dążą do wzbogacenia regionów, które nie mają rozwiniętej niezależnej sceny kulturalnej, zapewniając tym samym, że kultura i twórczy wyraz będą dostępne dla szerszej publiczności.

Bezpieczne schronienie dla wszystkich: być może najważniejsze, Kulturanova aspiruje do bycia azylem dla tych, którzy czują się marginalizowani lub pozbawieni głosu. Ich wiara w moc tańca i teatru jako środków czystego wyrazu i komunikacji stanowi fundament ich pracy. Ta forma wyrazu artystycznego przekracza bariery językowe, pozwalając osobom, które przeszły przez głębokie trudności, komunikować swoje potrzeby, nadzieje i marzenia. Kulturanova dąży do stworzenia przestrzeni, zarówno fizycznej, jak i mentalnej, w której każda osoba może znaleźć swój głos i poczucie przynależności.

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność stowarzyszenia Kulturanova?

Projekt CO.DA.S.I. pozostawił niezatarte ślady na trajektorii Stowarzyszenia Kulturanova. To międzynarodowe przedsięwzięcie nie tylko poszerzyło ich horyzonty, ale także w znaczący sposób przekształciło ich podejście do zaangażowania kulturalnego i wpływu społecznego. W tej części przyjrzymy się, jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na pracę Kulturanovy.

Wszechstronna metodologia: w ramach CO.DA.S.I. mogliśmy uczyć się od różnych partnerów i poznać wszechstronne techniki, które można zastosować w różnych środowiskach społecznych. Metodologia ta pozwala Kulturanovie angażować różnorodne grupy, w tym te uznawane za wyjątkowo wrażliwe oraz podejmować się rozwiązywania złożonych problemów społecznych.

Przełamywanie barier językowych: jednym z niezwykłych aspektów metodologii CO.DA.S.I. jest jej zdolność do przekraczania barier językowych. Ponieważ Kulturanova już wcześniej zaczęła angażować się w pracę społeczną i sztuki performatywne, ta metodologia stała się narzędziem do komunikacji i tworzenia na poziomie międzynarodowym, nawet wtedy, gdy różnice językowe stanowiły wyzwanie.

Transformacyjne uczenie się i wzrost: projekt CO.DA.S.I. był transformacyjnym doświadczeniem edukacyjnym dla Stowarzyszenia Kulturanova. Nie tylko wzbogacił ich zrozumienie siły tańca współczesnego i sztuki, ale także poszerzył ich zdolność do wywoływania pozytywnych zmian w swojej społeczności. Ten projekt stał się katalizatorem osobistego i organizacyjnego wzrostu.

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność stowarzyszenia Kulturanova?

Różnorodne współprace: projekt umożliwił nawiązanie współpracy z różnymi partnerami. Dzięki partnerstwom z grupami tańca współczesnego, takimi jak OSSA, Kulturanova weszła na dotąd nieodkryte terytoria. Stawiało to przed nimi unikalne wyzwania związane z budowaniem zaufania, zrozumieniem dynamiki grupy i wprowadzaniem nowych koncepcji. Niemniej jednak te wyzwania otworzyły drzwi do głębokich połączeń i chwil wzmacniania poczucia mocy.

Dokumentowanie i dzielenie się wnioskami: zaangażowanie Kulturanovy w dokumentowanie swoich doświadczeń z projektem CO.DA.S.I. odzwierciedla ich poświęcenie dla ciągłego uczenia się i rozwoju. Dlatego dzielenie się wnioskami i doświadczeniami jest kluczowe dla wkładu w rozwój współczesnych narzędzi i niezależnych praktyk w dziedzinie tańca współczesnego.

Projekt CO.DA.S.I. był głębokim i transformującym doświadczeniem dla Kulturanovy. Poszerzył ich horyzonty, pogłębił zrozumienie terapeutycznego potencjału sztuki i zainspirował do tworzenia trwałych połączeń. Projekt ten wzbogacił ich programy i rozszerzył ich zdolność do wywoływania pozytywnych zmian w społeczeństwie. Zaangażowanie Kulturanovy w dokumentowanie i dzielenie się swoimi doświadczeniami zapewnia, że wpływ projektu CO.DA.S.I. będzie trwał przez kolejne lata.

Rekomendacje Kulturanova

Udział Stowarzyszenia Kulturanova w ramach projektu CO.DA.S.I. przyniosła cenne spostrzeżenia i doświadczenia. Te rekomendacje, wynikające z ich wspólnych wysiłków i zaangażowania w poprawę współpracy między sztuką a włączaniem społecznym, stanowią przewodnik dla praktyków i organizacji, które pragną podjąć podobne inicjatywy:

Tworzenie nowych publiczności:

- Włączanie bieżących wydarzeń i emocjonalnych tematów, aby zaangażować publiczność.
- Wykorzystanie mediów, sieci społecznościowych, ulotek i kanałów cyfrowych do promowania tańca współczesnego.
- Identyfikowanie i docieranie do określonych grup poprzez odpowiednie kanały i przestrzenie.
- Promowanie i wyjaśnianie tańca współczesnego szerszej publiczności, w tym organizowanie warsztatów wprowadzających.
- Zwiększenie widoczności i zrozumienia terminu „taniec współczesny” wśród ogółu społeczeństwa.
- Dostosowanie istniejących przestrzeni do potrzeb artystów niezależnych oraz promowanie spektakli plenerowych w celu zwiększenia ich widoczności.
- Badanie i adresowanie potrzeb grup marginalizowanych, włączając taniec współczesny jako formę wyrazu.
- Angażowanie lokalnych szkół i społeczności, koncentrując się na grupach marginalizowanych oraz mniejszych miastach.

Uczynienie tańca współczesnego bardziej dostępnym:

- Zachęcanie do dialogu z lokalnymi instytucjami i współpracy ze szkołami.
- Dążenie do formalnego i instytucjonalnego uznania tańca współczesnego.
- Zwiększanie dostępności przestrzeni wystawienniczych oraz rozwiązywanie problemów związanych z finansowaniem.
- Prezentowanie udanych projektów, które pokazują wpływ i znaczenie tańca współczesnego.
- Skupienie się na zrównoważonym rozwoju i zaangażowaniu społecznym w codziennej praktyce.

Rekomendacje Kulturanova

Obszary do poprawy:

- Zwiększenie wiedzy i praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju, zaangażowania społecznego oraz praktyk inkluzyjnych.
- Podkreślenie terapeutycznych i społecznych korzyści płynących z tańca współczesnego.

Tworzenie miejsc pracy dla tancerzy:

- Innowacyjne podejście i wprowadzanie nowych pomysłów w celu przyciągnięcia uwagi i tworzenia możliwości zawodowych.

Dzielenie się umiejętnościami i strategiami:

- Uczenie się od udanych modeli z innych krajów, takich jak inicjatywy zbudowane na zasadzie wspólnoty w Zagrzebiu i na Fruškiej Górze.
- Zachęcanie do międzynarodowej współpracy i wymiany umiejętności oraz strategii.

Odporność w trudnych czasach:

- Podkreślenie roli tańca jako sposobu życia, terapii i redukcji stresu.
- Zachowanie entuzjazmu do badań, współpracy i nieustannego uczenia się.
- Wykorzystanie tańca jako medium do aktywizmu, wyrażania siebie i komunikacji.

Motywacje i inspiracje:

- Docenianie wsparcia ze strony kolegów, energii z prób oraz możliwości przekazywania komunikatów poprzez taniec.
- Uznanie znaczenia nagród i wyróżnień w utrzymaniu motywacji i zaangażowania w taniec.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

L'espace APS/ASD (Italy)

L'espace APS/ASD (l'espace Dance Company) została założona w 2012 roku w Palermo z zamiarem promowania i upowszechniania awangardowego oraz badawczego tańca współczesnego i kultury na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, stając się punktem odniesienia dzięki swojemu rewolucyjnemu i holistycznemu podejściu, poprzez działanie własnego zespołu tanecznego, zaangażowanie w upowszechnianie oraz zajęcia edukacyjne.

Stowarzyszenie zostało założone przez choreografa i tancerza Giovanni'ego Zappullę, dyrektora artystycznego zespołu Zappulla DMN oraz twórcę innowacyjnej metody Danza Movimento Naturale, która powstała w wyniku połączenia tańca współczesnego, Taijiquan i Zhineng Qigong. Metoda ta jest wyrazem modelu badawczego, który jest zgodny z ludzką naturą we wszystkich jej aspektach: biomechanicznym, energetycznym i psychicznym, poprzez dyscypliny umożliwiające rozwój ludzkiego potencjału przywracające wewnętrzne powiązania.

Prezeską stowarzyszenia i współdyrektorką zespołu Zappulla DMN jest tancerka Annachiara Trigili, która razem z muzykiem i kompozytorem Giuseppe Rizzo, tancerką Robertą D'Ignoti oraz artystką wizualną Petrą Trombini tworzą główny rdzeń zespołu.

Jednym z celów zespołu jest pokazanie czystego i naturalnego tańca poprzez bliski związek między umysłem a ciałem, czyniąc tancerza narzędziem, które zachęca publiczność do przeżywania przedstawienia jako zarówno estetycznego, jak i emocjonalnego doświadczenia.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

L'espace APS/ASD (Italy)

Zespół ma repertuar składający się z następujących przedstawień:

- Apollo and Daphne(2015) – duet z muzyką Giuseppe Rizzo;
- Memories from the Future (2016) – trio na temat VII Symfonii Beethovena;
- Sul Sentimento (2017) – z muzyką Fabio Badalamenti;
- Natural Landscapes (2016) – efekt współpracy zespołu Zappulla DMN i Collective M. I.M. Arte Escenico z Meksyku, dzieło dla 10 tancerzy z muzyką Giuseppe Rizzo;
- Wunderkammer (2021) – trio z muzyką Giuseppe Rizzo;
- Dafne and Apollo (2022) – duet z muzyką na żywo G. Rizzo i mappingiem wideo.

Stowarzyszenie współpracuje z La Galèrie Chorégraphique w Carcassonne (Francja), kierowaną przez Thierry'ego Gourmelena. Ponadto jest realizatorem trzech europejskich projektów Erasmus+ na rzecz upowszechniania dobrych praktyk choreograficznych. Te trzy projekty, które są obecnie realizowane – Dance Highways, Viral Visions i IN.TO.DA.TE. – przyczyniają się do tworzenia silnej międzynarodowej sieci z różnymi zespołami działającymi na scenie tańca współczesnego, w tym: La Fundición - Asociación Puertas Abiertas (Bilbao, Hiszpania), Dansearena nord (Trømso, Norwegia), Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' (Warszawa, Polska), Theater der Klänge (Düsseldorf, Niemcy), Body Architects (Wiedeń, Austria), Mala akademija umjetnosti (Ernestinovo, Chorwacja)

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

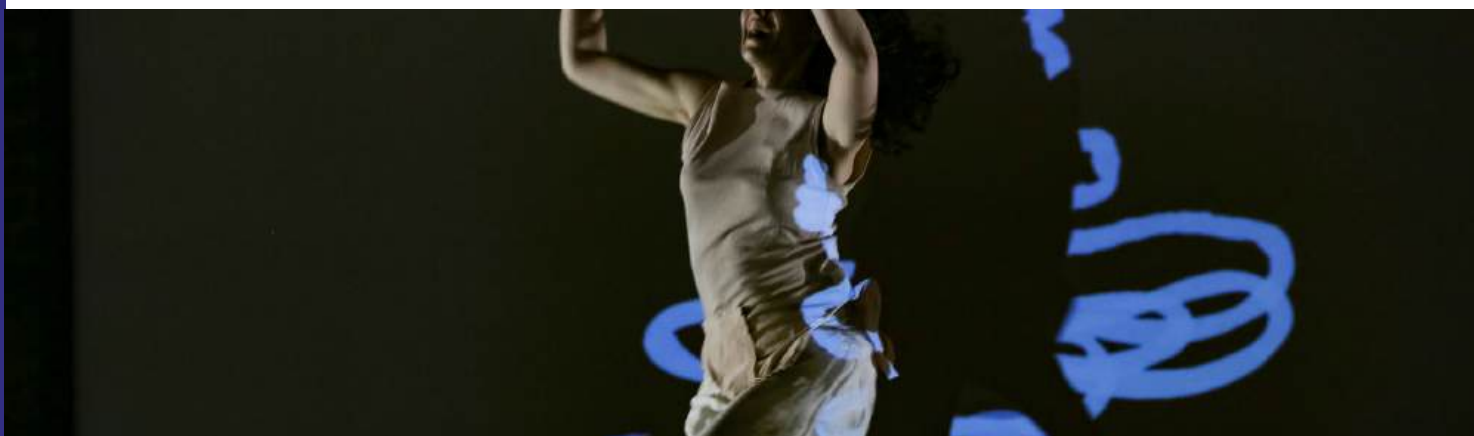
L'espace APS/ASD (Italy)

Współpraca ta prowadzi do organizacji warsztatów i działań performatywnych. W maju 2021 roku stowarzyszenie zorganizowało pierwszą edycję Festiwalu Dissidanza w Palermo, a w październiku 2022 roku drugą edycję, w której uczestniczyli miejscowi i międzynarodowi artyści zaangażowani w eksperymentalne i innowacyjne projekty performatywne, łączące różnorodne inspiracje i awangardowe technologie.

Poprzez swoje produkcje zespół Zappulla DMN zrealizował kilka międzynarodowych projektów, w tym w 2016 roku współpracę z M.I.M. Arte Escenico Collective z Meksyku, która doprowadziła do artystycznej rezydencji oraz stworzenia przedstawienia dla 10 tancerzy Natural Landscapes, zaprezentowanego w TMO w Palermo i w Teatrze Tańca w Meksyku.

Zespół brał również udział w festiwalu Dance Cités w Carcassonne w 2019 i 2020 roku, platformie choreograficznej Rencontres mouvementées w Tuluzie w grudniu 2020 roku, festiwalu Dissidance w Ajaccio we wrześniu 2021 roku oraz festiwalu U:NEW Dance Wave Festival w Warszawie w grudniu 2021 roku i we wrześniu 2022 roku.

Stowarzyszenie angażuje się również w profesjonalne i amatorskie szkolenia, organizując cotygodniowe kursy, staże i warsztaty z choreografem Giovanni'm Zappullą oraz zespołem Zappulla DMN, a także współpracy z lokalnymi i międzynarodowymi artystami, w tym Damiano Bigim, Patrice Usseglio, Mariną Rocco, Michèle Etori, Fabienem Delisle'em, kontynuując jednocześnie upowszechnianie metody Danza Movimento Naturale, która stanowi innowację w obszarze szkoleń dla performerów i tancerzy.

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność organizacji L'espace?

Projekt CO.DA.S.I. pozwolił nam z większą uwagą i świadomością przyrzeć się społecznej i artystycznej rzeczywistości naszego regionu, a także porównać ją z sytuacjami w innych krajach partnerskich, co stanowiło punkt wyjścia do aktywnego działania na rzecz rozwoju terytorium.

Dzięki temu mogliśmy dostrzec, jakie istnieją opóźnienia w rozwoju tańca współczesnego, gdzie lokalna scena jest mozaiką amatorskich rzeczywistości, które są słabo powiązane z międzynarodową siecią, co podkreśla potrzebę stworzenia krytycznej masy profesjonalistów w tym sektorze. Aby przyciągnąć profesjonalistów, konieczne jest stworzenie odpowiedniego fundamentu finansowego, który umożliwi powrót lub zatrzymanie artystów w kraju.

Tego można dokonać, zwracając uwagę nie tylko na potrzeby artystyczne, ale również na społeczne efekty tych działań, ich wpływ turystyczny (a więc ekonomiczny) oraz wzmocnienie terytorium.

Na Sycylii istnieje wiele przykładów programów artystycznych, które dążą do tego celu, takich jak Festiwal Teatralny w Segescie, Le Orestyadi, sieć Teatri di Pietra i inne, które mają na celu wykorzystanie piękna terytorialnego dziedzictwa architektonicznego i archeologicznego poprzez spektakle teatralne i taneczne.

Dzięki obecnej historycznej potrzebie uczynienia sztuki jak najbardziej inkluzyjnej i zrównoważonej, projekt CO.DA.S.I. pozwolił nam stwierdzić, że różne europejskie realia artystyczne, które na pierwszy rzut oka wydają się bardzo różne i odległe, kierują swoją pracą i misją ku kwestii włączania społecznego i zrównoważonego rozwoju, zarówno poprzez proces produkcji artystycznej, jak i poprzez tematy poruszane w spektaklach. Dzięki porównaniu i dzieleniu się różnymi punktami widzenia, mogliśmy uświadomić sobie mocne i słabe strony naszej rzeczywistości, a także naszego sposobu działania.

Mówimy tutaj konkretnie o naszej metodologii, która stanowi podstawę naszej produkcji artystycznej – metodzie Danza Movimento Naturale. Jest to metoda wyjątkowo inkluzyjna, ponieważ opiera się na kluczowej koncepcji, że każdy człowiek nosi w sobie wspólny zasób informacji, który, gdy zostanie uświadomiony, pozwala jednostce wyrazić swój taneczny potencjał. Holistyczny charakter tego podejścia pozwala również na świadome odniesienie się jednostki do naturalnego środowiska, tworząc w ten sposób warunki do zrównoważonego działania na rzecz zdrowia środowiska i własnego zdrowia.

Rekomendacje L'espace

Sztuka współczesna zawsze miała silny komponent reaktywny i krytyczny wobec władzy i dynamiki społecznej. Jednak w obecnym kontekście we Włoszech, gdzie panuje tendencja do preferowania klasycznego i akademickiego dziedzictwa artystycznego, sztuka współczesna boryka się z trudnościami w znalezieniu przestrzeni i widoczności.

Aby rozwiązać ten problem, kluczowe jest tworzenie dedykowanych przestrzeni dla sztuki współczesnej, takich jak teatry dla tańca współczesnego, które mogą wspierać upowszechnianie tych form ekspresji. Ważne jest również zacieśnianie współpracy pomiędzy teatrami a organizacjami zajmującymi się aspektami społecznymi, takimi jak szkoły czy placówki opieki nad osobami starszymi, w celu zaangażowania szerszej i bardziej zróżnicowanej publiczności.

Inną skuteczną strategią może być promowanie edukacji artystycznej opartej na technikach nienaformanych, które sprzyjają inkluzyjności i dostępności sztuki dla wszystkich. Stymulowanie dialogu między producentami artystycznymi a lokalnymi politykami stanowi kolejny istotny krok w kierunku wspólnych działań na rzecz interesów społecznych.

Dodatkowo, ważne jest aktywne zastanawianie się nad rolą sztuki w kontekście społecznym, terytorialnym i turystycznym, aby uwypuklić i promować dziedzictwo artystyczne regionu. Na koniec, poprawa aspektów komunikacji i promocji produkcji występów na żywo może pomóc zwiększyć widoczność i atrakcyjność sztuki współczesnej, angażując szerszą i bardziej zróżnicowaną publiczność.

Konieczne jest wdrożenie szeregu ukierunkowanych strategii i działań, które sprzyjają uznaniu i upowszechnieniu sztuki współczesnej w kontekście kulturowym, który wciąż jest mocno związany z tradycyjnymi formami sztuki.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' – HOTELOKO (Polska)

Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' jest organizacją pozarządową założoną w 2009 roku w Warszawie przez Agatę Życzkowską. Celem Fundacji jest promowanie i integrowanie artystów związanych z tańcem współczesnym oraz teatrem eksperymentalnym. Artyści realizują produkcje spektakli i organizują wydarzenia taneczne. Fundacja NOWA FALA interesuje się wymianą doświadczeń między polskimi artystami a twórcami z Europy i całego świata. Organizacja prowadzi również warsztaty i projekty dla młodzieży oraz współpracuje z kilkoma instytucjami kulturalnymi w Warszawie.

W ramach fundacji działa kolektyw taneczny HOTELOKO movement makers (od 2011 roku). HOTELOKO pracuje głównie w obszarze choreografii eksperymentalnej i tańca współczesnego. Agata Życzkowska współpracuje z Mirkiem Woźniakiem, Kariną Szutko i Maciejem Feligą. Artyści tworzą projekty artystyczne, edukacyjne i społeczne, poruszające tematy takie jak ekologia, wspólnota, dobrostan, wolność, tożsamość, empatia, akceptacja, edukacja i miasto. Kolektyw wyprodukował kilka spektakli, które były prezentowane na festiwalach w Polsce i za granicą, m.in. spektakl "LUXA", wybrany na Polską Platformę Tańca 2024 przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca. Kolektyw otrzymał nagrodę jury "Coup de Coeur" za oryginalność spektaklu "Absolutely Fabulous Dancers" na 17. Festiwalu Quartiers Danses w Montrealu/Kanada (2019). HOTELOKO współpracuje z Centrum Promocji Kultury (CPK), z Ośrodkiem Kultury Ochoty (OKO) oraz z Instytutem Teatralnym im. Z. Raszewskiego w Warszawie.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' – HOTELOKO (Polska)

Agata Życzkowska jest również twórczynią festiwalu U:NEW DANCE WAVE FESTIVAL w Warszawie, który ma na celu wspieranie współpracy między polskimi i międzynarodowymi partnerami. Festiwal kładzie szczególny nacisk na tematy związane z przyszłością naszej planety. Dodatkowo skupia się na promowaniu dyskusji na temat praw człowieka, tożsamości kulturowej oraz europejskiego dziedzictwa kulturowego. W ciągu ostatnich trzech lat (2021-2023) zorganizowano 14 wieczorów, podczas których zaprezentowano 36 przedstawień i prac choreograficznych oraz 16 filmów wideo we współpracy z artystami z Polski, Francji, Niemiec, Hiszpanii, Włoch, Ukrainy, USA, Meksyku, Austrii, Węgier i Słowacji. W ramach festiwalu odbyły się także warsztaty taneczne oraz spotkania z publicznością czy rozmowy w kręgu po pokazach. U:NEW Festival na Instagramie - https://www.instagram.com/u_new_festival/

Fundacja 'NOWA FALA' od samego początku współpracuje z zagranicznymi partnerami. Fundacja zrealizowała m.in. projekty "Turista" w ramach Festiwalu Warszawa Centralna-Migracje w koncepcji niemieckiego artysty Thomasa Harzema (2010), "Pracownia Ludica" (2011) w koncepcji argentyńskiej artystki Solange Bonfil, zaprezentowany w Madrycie w Enczima Teatro, oraz "frau / mujer / femme" we współpracy z hiszpańskim artystą Alfredo Bautista i niemiecką artystką Ellen Gronwald, zaprezentowany w Berlinie w Tatwerk (2017). Fundacja współpracowała z takimi krajami jak: Niemcy, Włochy, Francja, Szwajcaria, Ukraina, Hiszpania, Argentyna, Chile, Austria, Kanada, Chorwacja, Norwegia, Serbia i Belgia.

Fundacja zrealizowała ponad 40 projektów kulturalnych i edukacyjnych w ramach wsparcia z Biura Kultury m.st. Warszawy, Polskiego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskiego Instytutu Muzyki i Tańca, Narodowego Centrum Kultury, Instytutu Książki oraz grantów europejskich: Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie, Austriackiego Forum Kulturalnego.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' – HOTELOKO (Polska)

Fundacja 'NOWA FALA' przez cztery lata prowadziła jako lider Centrum Sztuki Tańca w Warszawie (CST), realizując projekt artystyczny i edukacyjny (2016-2019), współpracując z 24 organizacjami pozarządowymi, a tym samym zdobywając doświadczenie w realizacji projektów z zakresu tańca współczesnego z wieloma partnerami. Był to jeden z największych demokratycznych projektów w historii tańca współczesnego w Warszawie. W ramach tego projektu fundacja zrealizowała 9 koprodukcji, przeprowadziła 152 różnorodne warsztaty (warsztaty taneczne w różnych technikach, warsztaty pisarskie o tańcu, warsztaty wideo tańca) oraz 105 wydarzeń edukacyjnych i społecznych. Zrealizowano ponad 100 przedstawień, odbyło się 70 spotkań artystów z widzami, 2 konferencje taneczne, 2 wystawy tańca, a także napisano 47 recenzji wydarzeń tanecznych. Dyrektorka projektu, Agata Życzkowska, współpracowała z ponad 200 osobami z dziedziny tańca w Warszawie, Polsce, Europie i za granicą. Projekt zgromadził ponad 10,500 beneficjentów, w tym ponad 5,400 widzów spektakli. Organizacja posiada bogate doświadczenie w zarządzaniu budżetami oraz produkcji różnorodnych działań w dziedzinie tańca: spektakli, warsztatów, wideo tańca.

Fundacja „NOWA FALA” ma doświadczenie w budowaniu stron internetowych, a także w dziedzinie promocji, komunikacji oraz upowszechniania wyników projektów. Dzięki szerokiemu zakresowi działań, organizacja skutecznie wykorzystuje różnorodne kanały, w tym media społecznościowe, aby dotrzeć do szerokiej publiczności. Fundacja aktywnie zarządza profilami na platformach takich jak Facebook, Instagram czy YouTube, angażując użytkowników poprzez regularne publikacje, interakcje oraz kreowanie treści, które wspierają rozwój projektów. Poprzez te kanały komunikacyjne, Fundacja skutecznie zwiększa zasięg swoich działań, umożliwiając bieżące informowanie o postępach projektów oraz angażowanie społeczności w działania związane z kulturą i sztuką.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' – HOTELOKO (Polska)

Fundacja 'NOWA FALA' realizuje projekty w dziedzinie tańca współczesnego i wspiera warszawskich artystów tańca, szczególnie młodych i debiutujących wykonawców. Fundacja zorganizowała pięć edycji wydarzenia pod nazwą „NOC TAŃCA – FALA TAŃCA” w latach 2019–2023. Oprócz prezentacji uznanych artystów każdego roku, jest to również okazja do przedstawienia młodych tancerzy szerszej publiczności oraz spotkania między pokoleniami – młodych i dojrzałych artystów. Wieczory mają na celu prezentację występów tanecznych, filmów, fragmentów prac różnych artystów w różnych formach, w tym tańca współczesnego, modal underground, improwizacji strukturalnej, nowego tańca, choreografii eksperymentalnej, constant movement, floorworku, performansu i improwizacji tanecznej.

Fundacja 'NOWA FALA' uczestniczyła jako partner w trzech europejskich projektach: "Dance Highways", "Viral Visions - deconstructing art immunity" oraz "Innovative Tools for Dance Teachers - In.To.Da.Te." w ramach programu Erasmus+, współpracując z partnerami z Francji, Niemiec, Włoch, Norwegii, Hiszpanii, Chorwacji i Austrii.

Fundacja współpracuje z warszawskimi szkołami i liceami oraz z młodzieżowymi ośrodkami edukacyjnymi i socjoterapeutycznymi w ramach projektów artystycznych, edukacyjnych i animacyjnych. Przykładowo, projekt "Nowe wyzwolenie" – współpraca z Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii w ramach grantu z Narodowego Centrum Kultury we współpracy z Centrum Promocji Kultury (2015) oraz projekt "Rzecz o Wolności" realizowany we współpracy z Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii nr 4 w Warszawie oraz Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii nr 2 w Warszawie, a także Liceum Ogólnokształcącym im. J. Słowackiego w Warszawie w ramach grantu z Biura Kultury m.st. Warszawy (2016). Produkcja dwóch spektakli w 2018 roku, "Darklena" i "Insta Show", miała na celu edukację młodzieży w dziedzinie tańca współczesnego. W 2019 roku spektakle te były prezentowane w Warszawie, a także w całej Polsce.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' – HOTELOKO (Polska)

Ponadto do głównych działań Fundacji należy: praca nad projektami, w których artystki i artyści będą poszukiwać nowego języka w tańcu i teatrze poprzez samokształcenie, samodoskonalenie i traktowanie sztuki jako drogi indywidualnego rozwoju twórczego; praca nad projektami odwołującymi się do tradycji polskiego tańca, teatru i kultury; prezentacja spektakli tanecznych na terenie Polski, w tym m. st. Warszawy oraz za granicą, przedstawiających efekty poszukiwań twórców i twórczyń; współpraca z artystkami i artystami z różnych środowisk twórczych działającymi na terenie Polski, w tym m. st. Warszawy oraz za granicą; realizowanie projektów artystycznych wraz z twórcami i twórczyniami z krajów Europy i świata; współpraca i wymiana międzykulturowa, organizowanie projektów tanecznych z uwzględnieniem działalności edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży; popularyzowanie celów Fundacji w środkach masowego przekazu oraz promocję i reklamę działań związanych z celami Fundacji; działalność wydawnicza, fonograficzna i badawcza związana z celami Fundacji.

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność organizacji 'NOWA FALA'?

Projekt CO.DA.S.I. miał na wielu poziomach znaczący wpływ na działalność Fundacji Rozwoju Teatru 'NOWA FALA' oraz kolektywu HOTELOKO, który działa pod skrzydłami fundacji:

Wzbogacenie programu szkoleniowego:

Dzięki materiałom szkoleniowym CO.DA.S.I. udało nam się wzbogacić nasz dotychczasowy program o innowacyjne podejścia do choreografii i tańca współczesnego. Kontakt z nowymi technikami i metodologiami umożliwił nam oferowanie tancerzom i choreografom bardziej zróżnicowanych i zaawansowanych szkoleń, co znacząco poprawiło ich kreatywność i umiejętności techniczne.

Poprawa jakości edukacji tanecznej:

Rekomendacje i studia przypadków zawarte w raporcie końcowym pomogły nam zidentyfikować i wdrożyć najlepsze praktyki w edukacji tanecznej. Zawarte w raporcie 12 najlepszych praktyk dostarczyło nam cennych wskazówek i konkretnych przykładów, które zastosowaliśmy w celu podniesienia jakości naszej edukacji tanecznej, zarówno pod względem merytorycznym, jak i pedagogicznym.

Rozwój kompetencji zawodowych:

Dla naszych współpracowników, szczególnie choreografów i pedagogów tańca, projekt CO.DA.S.I. stał się źródłem cennych narzędzi i informacji, które zainspirowały ich do wprowadzenia nowych pomysłów i poszerzenia swoich kompetencji zawodowych. Kontakt z międzynarodowymi praktykami nie tylko poprawił nasze wewnętrzne standardy, ale także stworzył bardziej dynamiczne i wzbogacone środowisko edukacyjne. W rezultacie zaobserwowaliśmy lepsze efekty pracy oraz zwiększoną satysfakcję naszych współpracowników.

Promowanie równości i integracji:

Projekt podkreślił znaczenie równości i integracji w tańcu współczesnym, co skłoniło nas do krytycznej refleksji nad naszymi dotychczasowymi praktykami. Wykorzystaliśmy tę okazję, aby wprowadzić bardziej włączające strategie w naszej organizacji, co pozytywnie wpłynęło na nasze relacje z różnorodnymi grupami społecznymi. Badania grup fokusowych przeprowadzone w polskiej grupie, wraz z wynikami z innych krajów, dostarczyły cennych przykładów, które zainspirowały nas do wprowadzenia praktycznych zmian mających na celu zwiększenie integracji we wszystkich naszych projektach.

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność organizacji 'NOWA FALA'?

Zwiększona widoczność:

Udział w projekcie CO.DA.S.I., w połączeniu z dostępem do ogólnego raportu, podręcznika i materiałów szkoleniowych, pozwolił nam dotrzeć do szerszej publiczności zarówno lokalnie, jak i międzynarodowo. Wiedza zdobyta dzięki tej współpracy przyczyniła się do zwiększenia naszej widoczności w szerszej społeczności tanecznej, sprzyjając nowym współpracom i możliwościom rozwoju.

Nowa współpraca:

Projekt CO.DA.S.I. stał się katalizatorem nawiązywania cennych nowych kontaktów i współpracy z innymi organizacjami tanecznymi oraz profesjonalistami z branży. Praca zbiorowa nad projektem umożliwiła wymianę doświadczeń, dzielenie się wiedzą i naukę od innych, co znacząco wzmocniło naszą pozycję w społeczności tańca. Dodatkowo, ta współpraca doprowadziła do pozyskania nowych przestrzeni do pracy, takich jak Ośrodek Kultury Ochoty OKO w Warszawie, co poszerzyło nasze możliwości dostępu do bardziej zróżnicowanych miejsc na prezentację spektakli, próby i działalność edukacyjną.

Nowe możliwości finansowania:

Udział w projekcie CO.DA.S.I. otworzył przed nami nowe możliwości pozyskiwania funduszy, które są niezbędne do kontynuacji i rozwoju naszej działalności. Dzięki międzynarodowej sieci partnerów i sponsorów zaangażowanych w projekt uzyskaliśmy dostęp do źródeł finansowania, z których wcześniej nie mogliśmy korzystać. Szerszy dostęp do zasobów finansowych pozwolił nam zdobyć fundusze na przyszłe projekty i inicjatywy, co zapewnia trwałość i rozwój naszej organizacji.

Długofalowy wpływ:

Projekt CO.DA.S.I. okazał się wyjątkowo cenną inicjatywą, mającą wpływ na niemal każdy aspekt naszej działalności. Poprawił jakość naszych projektów edukacyjnych i artystycznych, wprowadzając nowe wnioski i techniki do naszej praktyki. Ponadto, przyczynił się do wzmocnienia naszej pozycji w sektorze tańca współczesnego, zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej. Dzięki nowym współpracom, otwartym możliwościom finansowania oraz poprawie ogólnej jakości naszej pracy, projekt CO.DA.S.I. odegrał kluczową rolę w długoterminowym rozwoju naszej organizacji.

Rekomendacje ‘NOWA FALA’

Rekomendacje dotyczące wykorzystania i ulepszenia materiałów szkoleniowych CO.DA.S.I. obejmują porady, sugestie oraz przykłady dobrych i słabszych działań grup tanecznych, profesjonalistów i tancerzy. Rekomendacje te opierają się na opiniach uczestników sesji pilotażowej w Warszawie.

Pozytywne aspekty, które warto zachować:

1. Interakcje międzyludzkie:

Warto nadal skupiać się na rozmowach i poznawaniu uczestników, ponieważ ma to pozytywny wpływ na improwizację w ruchu oraz improwizację kontaktową. Ważne jest, aby kontynuować podkreślanie uważności i słuchania siebie nawzajem, co poprawia wrażliwość na innych. Należy znaleźć równowagę między praktyką taneczną i ruchową a wspieraniem włączania społecznego oraz uważności i zaufania w grupie.

2. Bezpieczne i innowacyjne praktyki dotykowe:

Warto kontynuować włączanie zadań wymagających dotyku, takich jak ćwiczenie „tunel dotykowy”, które tworzy komfortowe i przyjemne środowisko. Ważne jest również, aby na początku warsztatu zapytać, czy wszyscy zgadzają się na dotykanie podczas sesji.

3. Techniki relaksacyjne:

Warto nadal wprowadzać i przekazywać techniki relaksacyjne. Pomagają one tancerzom poprawić ich prezentacje taneczne i ruchowe, zmniejszając napięcie fizyczne i stres psychiczny. Gdy uczestnicy są zrelaksowani, mogą poruszać się swobodniej, bardziej kreatywnie i precyzyjnie. Zrelaksowany umysł jest bardziej otwarty na naukę i eksperymentowanie. Tworzenie spokojnego, wolnego od stresu środowiska pozwala uczestnikom lepiej rozwijać umiejętności improwizacyjne.

4. Zróżnicowane obszary tematyczne:

Warto zachować fokus na różnych dziedzinach i utrzymać tematykę oraz atmosferę sesji. Zróżnicowane obszary tematyczne pozwalają warsztatom dostosować się do różnych zainteresowań i mocnych stron uczestników. Niektórzy mogą być bardziej zainteresowani precyzyjnością techniczną, inni preferować kreatywną improwizację lub kompozycję choreograficzną. Łączenie różnych dziedzin i różnorodnych ćwiczeń pozwala angażować wszystkich uczestników i utrzymać ich motywację.

Rekomendacje ‘NOWA FALA’

5. Projekty międzypokoleniowe:

Warto kontynuować włączanie uczestników z różnych pokoleń, aby każdy czuł się zaopiekowany. Różnorodna wiekowo grupa pomaga tworzyć bardziej inkluzywną i wspierającą społeczność. Uczestnicy z różnych pokoleń mogą oferować różnorodne wsparcie, takie jak mentoring, zachętę czy po prostu dzielenie się odmiennymi punktami widzenia. Takie poczucie wspólnoty sprawia, że każdy czuje się doceniony. Interakcja z osobami z różnych grup wiekowych sprzyja empatii i wzajemnemu zrozumieniu. Uczestnicy uczą się doceniać i szanować różne doświadczenia życiowe oraz różne perspektywy, co prowadzi do bardziej harmonijnej współpracującej i zwiększa dynamikę w grupie.

6. Międzynarodowa współpraca:

Warto kontynuować i rozwijać aspekt międzynarodowego partnerstwa, który poszerza wiedzę i perspektywy. Zwiększa to wymianę artystyczną i edukacyjną oraz prowadzi do tworzenia bardziej profesjonalnych warsztatów.

Sugestie do ulepszenia:

1. Wydłużenie sesji tanecznych:

Warto przeznaczyć więcej czasu na taniec i ruch, aby uczestnicy czuli się bezpieczni i mieli możliwość eksplorowania nowych ruchów i nieznanymi struktur. Wydłużenie czasu sesji improwizacyjnych pozwoli na głębsze zaangażowanie i procesy badawcze w ramach warsztatów.

2. Skupienie się na tematach:

Warto poświęcić więcej czasu na każde proponowane ćwiczenie, aby zwiększyć zrozumienie i zaangażowanie uczestników. Pozwoli to na bardziej znaczące doświadczenie każdego tematu i głębsze zanurzenie się w każdym z nich.

Rekomendacje ‘NOWA FALA’

Inne rekomendacje dotyczące zrównoważonego rozwoju i włączania społecznego w tańcu współczesnym:

1. Praktyki inkluzywne:

Warto wprowadzać praktyki, które podkreślają włączanie społeczne, takie jak tworzenie scenariuszy z udziałem publiczności oraz angażowanie grup społecznie wykluczonych.

2. Świadomość nowych rozwiązań:

Warto zwiększyć świadomość na temat nowych rozwiązań oraz ich korzyści dla społeczności.

3. Prezentowanie spektakli:

Tworzenie większej liczby okazji do prezentowania już wyprodukowanych spektakli tanecznych. Warto organizować prezentację spektakli i performansów w przestrzeniach publicznych, takich jak metro czy parki, aby dotrzeć do nowych odbiorców.

4. Kręgi rozmów:

Warto uwzględnić więcej okazji do organizowania kręgów rozmów, które łączą ruch i dyskusję. Spotkanie artystów z odbiorcami w kręgu tworzy przyjazną atmosferę i demokratyczne podejście do każdej osoby.

5. Zdrowie i zarządzanie czasem:

Warto zaproponować szkolenia i warsztaty z zakresu zarządzania czasem i zdrowiem, szczególnie dla liderów projektów.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

La Galerie Chorégraphique (Francja)

Założona w 2001 roku przez Thierry'ego Gourmelena i Jeana-Pascala Blancharda, agencja artystyczna oraz organizację produkującą spektakle i wydarzenia taneczne La Galerie Chorégraphique wspiera rozwój sektora choreograficznego oraz szerzej – współczesnych sztuk performatywnych w Owernii-Rodan-Alpach i na arenie międzynarodowej. Jednocześnie La Galerie Chorégraphique współzałożyła z Rafikiem Sabbaghem Festiwal Quartiers Danses w Montrealu, partnerstwo, które trwa do dziś. Liczne współprace z artystami i zespołami tanecznymi wzbogaciły sieć partnerów międzynarodowych, szczególnie we Francji, Senegal, Korei Południowej, Hiszpanii, Indiach i Wielkiej Brytanii. Wśród choreografów współpracujących znajdują się Jackie Taffanel, Yann Lheureux, Hélène Cathala, Fabrice Ramalinghom, Germaine Acogny, Odile Azgury, Karine Saporta, Norbert Senou, Anne-Marie Porras, Catherine Froment, Franck Vigroux, Sol Picó, Aakash Odedra, Nam Jin Kim i Aditi Mangaldas. La Galerie Chorégraphique jest również zaangażowana w działania w Afryce Subsaharyjskiej, gdzie organizuje tournée francusko-benińskiego zespołu Fabre Sénou oraz współprodukuje rezydencje choreograficzne w Beninie w ramach europejskich funduszy rozwojowych. W 2017 roku La Galerie Chorégraphique współzałożyła z Hélène Ferracci festiwal Orizzonti Paralleli w Porto-Vecchio na Korsyce, regionie, w którym od początku 2018 roku organizacja angażuje się także w rozwój twórczości choreograficznej w partnerstwie z krajami śródziemnomorskimi, wspieranym przez Wspólnotę Korsyki. Od 2021 roku w Carcassonne, mieście wyróżniającym się dwoma obiektami wpisanymi na listę światowego dziedzictwa UNESCO, La Galerie Chorégraphique przyczynia się do rozwoju i demokratyzacji współczesnego tańca i sztuk pokrewnych. Produkuje i realizuje programy takie jak Femmes En-Jeux, Horizon Parallèle oraz Diversity we współpracy z Centre des monuments nationaux, a także organizuje festiwal Danses-Cités w Carcassonne. W ramach programów działań kulturalnych, edukacyjnych i artystycznych zrealizowano łącznie dziewięć wydarzeń, które miały na celu edukację publiczności oddalonej od oferty kulturalnej, szczególnie w dzielnicach uchodźców i imigrantów w Carcassonne. W ten sposób wzbogacają doświadczenia, łącząc twórczość artystyczną z problemami społecznymi, takimi jak walka z nierównościami, prawa kobiet czy przyjęcie nieletnich imigrantów. Działania są prowadzone przez edukatorów artystycznych, którzy odbywają długoterminowe rezydencje. Sprzyja to mieszanii się publiczności zróżnicowanej kulturalnie, społecznie oraz pokoleniowo dzięki trwałej współpracy z instytucjami sektora społecznego i edukacyjnego, z którymi ustalane są programy edukacyjne dotyczące tańca współczesnego. La Galerie Chorégraphique wspiera Ministerstwo Kultury, Region Oksytania, Departament de l'Aude, Carcassonne Agglo oraz Miasto Carcassonne w ramach swoich działań artystycznych, kulturalnych i edukacyjnych na tym terenie.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

La Galerie Chorégraphique (Francja)

2002

Koncepcja i współprodukcja Festiwalu Quartiers Danses w Montrealu w ramach polityki publicznej, działań społecznych i kulturalnych w Kanadzie mających na celu demokratyzację twórczości choreograficznej. Strona: <http://www.quartiersdances.com>

2006-2008

Produkcja wydarzenia inaugurującego nowe budynki TAP (Teatr Auteura Poitiers) jako narodowej sceny w Poitiers. Projekt i wdrożenie działań w całym regionie Poitou-Charentes z udziałem 15 profesjonalnych choreografów, którzy przez rok mogli pracować nad tworzeniem spektakli i regularnie spotykać się z lokalną publicznością, przekazując swoją wiedzę poprzez praktyczne warsztaty lub otwarte próby. Finałowe wydarzenie przyciągnęło 6 000 widzów z całego regionu i nie tylko.

2007-2008

Wiodący partner programu rezydencji choreograficznej w Beninie, koncentrującego się na prezentacji tańca współczesnego i poszukiwaniu fuzji z tradycyjnymi tańcami lokalnymi. Ta wspierana przez Europę rezydencja w ramach funduszy rozwoju europejskiego umożliwiła produkcję spektaklu z udziałem sześciu benińskich tancerzy wybranych na koniec warsztatów organizowanych w ramach programu. Spektakl ten był następnie prezentowany w Beninie, Burkina Faso, Kamerunie i Francji, docierając zarówno do lokalnej publiczności, jak i międzynarodowych profesjonalistów.

ZESPOŁY TANECZNE I PRODUCENCI ZAANGAŻOWANI W PROJEKT

La Galerie Chorégraphique (Francja)

2012-2015

Produkcja Femmes En Jeu(x), festiwalu w ramach Międzynarodowego Dnia Kobiet. Rozwój działań we współpracy ze wszystkimi osobami działającymi poprzez walkę z dyskryminacją i przemocą seksualną w Carcassonne, w departamencie Aude oraz w Maroku. Koordynacja spotkań, konferencji i publicznych projekcji dotyczących kwestii miejsca artystek oraz szerszej walki z dyskryminacją płci i przemocą. Warsztaty szkoleniowe z profesjonalnymi edukatorami skierowane do początkującej publiczności, w szczególności do dorosłych kobiet pochodzenia obcego mieszkających w dzielnicy La Conte w Carcassonne oraz uczniów szkół średnich.

Stworzenie instalacji dźwiękowej „Traces”, będącej wynikiem programu warsztatów pisarskich i dźwiękowych prowadzonych w 2014 roku w ramach rezydencji Margaridy Guii, projektantki dźwięku, oraz Sophie Couronne, pisarki.

<https://www.youtube.com/watch?v=oj3AJ8bmFWE>

Ta instalacja dźwiękowa była prezentowana przez tydzień w Château Comtal w średniowiecznym mieście, wpisanym na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

W tym performansie wzięło udział 9 000 osób.

Wznowienie współpracy między Centre des monuments nationaux w Carcassonne, niezwykle popularnym turystycznie miejscem w średniowiecznym mieście, a ośrodkiem w dzielnicy La Conte pozwoliło na wzbogacenie programu działań. Dzięki temu możliwe stało się organizowanie warsztatów w tych historycznych miejscach, aby mieszkańcy pobliskiej dzielnicy mogli z nich korzystać i czerpać inspirację.

Od 2015 roku rozwijany jest projekt terytorialny DCC z udziałem osób sektora kultury oraz lokalnych, społecznych i międzynarodowych partnerstw, w szczególności w ramach projektów ERASMUS+, w które zaangażowana jest struktura organizacyjna La Galerie Chorégraphique: projekt Dance Highways jako lider (2020-1-FR01-KA204-080442) i projekt Viral Visions jako partner (2020-1-DE02-KA227-ADU-008267).

Jak projekt CO.DA.S.I. wpłynął na działalność La Galerie Chorégraphique?

CO.DA.S.I.: Szansa na wzmocnienie inkluzji kulturowej i wsparcie sektora choreograficznego

Dzięki projektowi CO.DA.S.I. nasza organizacja ma okazję kontynuować oraz pogłębić badania rozpoczęte w ramach wcześniejszych projektów ERASMUS+, w których braliśmy udział. W szczególności kontynuujemy współpracę z włoskimi i polskimi partnerami, którzy byli zaangażowani w projekty Dance Highways (od września 2020 do sierpnia 2022) oraz Viral Visions, Deconstructing Art Immunity (od czerwca 2022 do maja 2023). Ta kontynuacja wzmacnia nasze wysiłki na rzecz inkluzji kulturowej oraz wsparcia sektora choreograficznego w naszym regionie, w Carcassonne i regionie Oksytanii. Projekt CO.DA.S.I. wykazał swoją zdolność do jednoczenia licznych profesjonalistów i decydentów w lokalnym sektorze choreograficznym. Na przykład podczas spotkania zorganizowanego we współpracy z departamentową agencją artystyczną Arts Vivants 11, w ramach badań realizowanych w WP2, zebrało się około dwudziestu profesjonalistów, którzy omawiali problemy stojące przed sektorem choreograficznym. Ta inicjatywa zachęciła naszego partnera do regularnego organizowania takich spotkań, co pozwoliło wzmocnić naszą sieć w regionie. W maju ubiegłego roku zorganizowano kolejne spotkanie dla profesjonalistów tańca podczas festiwalu Evidanse. Następne spotkanie zostało także zaplanowane na wrzesień 2024 roku, w ramach festiwalu Danses-Cités-Carcassonne. Wydarzenia te stanowią istotne platformy do dyskusji o wyzwaniach i możliwościach sektora choreograficznego oraz do opracowywania wspólnych strategii na przyszłość. Spotkania te umożliwiają także uczestnikom dzielenie się doświadczeniami, definiowanie wspólnych problemów oraz proponowanie innowacyjnych rozwiązań. Dzięki projektowi CO.DA.S.I. nasza organizacja zakończyła projektowanie modułu szkoleniowego „Mapping Improvisation” przeznaczonego do podręcznika programu. Moduł, który został już przetestowany przez profesjonalistów tańca podczas sesji pilotażowej, otwiera perspektywy jego zastosowania w edukacji, pracy socjalnej, włączaniu społecznym i w dziedzinie zdrowia. Opinie uczestników były wyjątkowo pozytywne, wskazując na rosnące zapotrzebowanie na takie szkolenie, które łączy sztukę i wsparcie osobiste. Projekt CO.DA.S.I. stanowi ważny krok w realizacji naszej misji włączania i upowszechniania kultury choreograficznej na poziomie lokalnym, wzmacniając nasze sieci i rozwijając innowacyjne programy szkoleniowe.

Rekomendacje La Galerie Chorégraphique

Wzmacnianie łańcucha produkcji spektakli choreograficznych

Zrównoważony rozwój sektora tańca współczesnego zależy od jego zdolności do tworzenia spektakli, które mogą być włączone do krajowych i międzynarodowych sieci dystrybucji. Profesjonalne zespoły taneczne borykają się jednak z rosnącymi trudnościami w dystrybucji swoich produkcji na rynku, gdzie podaż znacznie przewyższa popyt. Na przykład badanie przeprowadzone we Francji przez ONDA (Office National de la Diffusion Artistique) pokazuje, że średnio każda nowa produkcja wystawiana jest tylko pięć razy.

Ten deficyt dystrybucji wynika przede wszystkim z braku współpracy między kluczowymi decydentami (funduszami, koproducentami i zespołami) w celu wsparcia planu komercyjnego dla projektów, co zagraża opłacalności początkowych inwestycji niezbędnych do uruchomienia produkcji. Aby rozwiązać tę sytuację, niezbędna jest reforma metod przyznawania dotacji na tworzenie choreografii. Jednym z rozwiązań mogłoby być promowanie tworzenia konsorcjów, które zrzeszałyby głównych partnerów i interesariuszy planowanych projektów. Konsorcja te sprzyjałyby lepszej współpracy i strategicznemu planowaniu, maksymalizując szanse na dystrybucję i sukces spektakli. Dodatkowo, dotacje powinny być uzależnione od opracowania solidnych i realistycznych planów dystrybucji, wspartych konkretnymi zobowiązaniami ze strony wszystkich zaangażowanych partnerów. Takie działania zachęcałyby zespoły do tworzenia bardziej atrakcyjnych produkcji dla sieci dystrybucyjnych oraz do rozważenia skuteczniejszych strategii promocji i dystrybucji.

Rekomendacje La Galerie Chorégraphique

Mediacja cyfrowa

Ważne jest również wzmocnienie zdolności marketingowych i artystycznych w sektorze tańca. W dobie cyfryzacji obejmuje to produkcję różnorodnych treści związanych z tańcem, przeznaczonych na strony internetowe i kanały telewizyjne poświęcone kulturze.

Sektor tańca amatorskiego

Wzmacnianie więzi między tańcem amatorskim a zawodowym

Sektor tańca amatorskiego, we wszystkich jego formach i estetykach, stanowi istotną grupę odbiorców dla przedstawień tanecznych, jednak sektor zawodowy ma trudności z przyciąganiem tej publiczności. Badanie przeprowadzone przez Ministerstwo Kultury Francji, pt. "Les Publics de Danse", ujawnia, że 71% tancerzy amatorów nigdy nie uczestniczy w zawodowych spektaklach tanecznych. Zespoły taneczne i artyści niezależni, będący głównymi producentami przedstawień choreograficznych, nie potrafią zmobilizować tej publiczności. Ta sytuacja wynika częściowo z strukturalnego rozdziału między praktyką amatorską a zawodową oraz ograniczonej interakcji między tymi dwoma sektorami. Aby przezwyciężyć tę trudność, warto zwiększyć obecność profesjonalnych artystów w strukturach nauczania amatorskiego. Może to obejmować rezydencje artystyczne, wspólne warsztaty twórcze i regularne spotkania między tancerzami amatorami a profesjonalistami. Dzięki wprowadzeniu bardziej twórczych elementów do programów edukacji tanecznej, amatorzy byliby kształceni nie tylko w zakresie techniki, ale także kultury choreograficznej. Rozwój ich zainteresowania i zrozumienia profesjonalnych dzieł tanecznych zachęciłby ich do uczestnictwa w przedstawieniach. Dodatkowo, nawiązanie współpracy między profesjonalnymi zespołami a strukturami amatorskimi mogłoby okazać się korzystne. Stworzone spektakle mogłyby obejmować wspólne pokazy, w których amatorzy i profesjonalści występują razem, wzmacniając tym samym więzi między tymi dwoma światami.

Rekomendacje La Galerie Chorégraphique

Rozwój propozycji choreograficznych poza tradycyjnymi miejscami

Dostęp do sztuki choreograficznej, jej kultury i historii jest wciąż niewystarczająco rozwinięty wśród ogółu społeczeństwa. Badania dotyczące publiczności tańca we Francji pokazują, że taniec współczesny, w szczególności, nie jest dobrze zintegrowany z ofertą kulturalną publiczności. Teatry i festiwale prezentujące tę estetykę często postrzegane są jako miejsca zarezerwowane dla pewnej elity. Aby dotrzeć do publiczności oddalonej od artystycznych i kulturalnych ofert, ważne jest tworzenie dzieł choreograficznych zaprojektowanych z myślą o nietypowych przestrzeniach i technicznie niezależnych. Takie produkcje mogą być włączane do programów interdyscyplinarnych, jak te realizowane w ramach polityki miejskiej. Przykładem jest letnia inicjatywa tańca współczesnego „Les Goûters Mouvementés” organizowana przez La Galerie Chorégraphique w dzielnicy La Conte w Carcassonne, która trwa nieprzerwanie od 2020 roku.

Aby rozwijać takie propozycje poza sceną, niezbędna jest współpraca z lokalnymi partnerami, takimi jak ośrodki społeczne, szkoły, centra kultury czy organizacje pozarządowe. Inwestowanie w innowacyjne i dostępne formaty, takie jak spektakle i performansy na świeżym powietrzu, interwencje w przestrzeni publicznej czy spektakle mobilne, może pomóc w zwiększeniu widoczności i atrakcyjności tańca współczesnego. Ponadto, organizowanie warsztatów partycypacyjnych i spotkań z artystami może zwiększyć świadomość publiczności na temat tańca współczesnego. Te edukacyjne i immersyjne działania mogą wzbudzić zainteresowanie uczestników i zachęcić ich do dalszego zgłębiania tej formy sztuki.

WNIOSKI

Projekt CO.DA.S.I. miał znaczący wpływ na pracę organizacji partnerskich, w tym Dame de Pic/Cie Karine Ponties, Kulturanova, L'espace, Fundacja 'NOWA FALA' - HOTELOKO i La Galerie Chorégraphique, dostarczając cennych informacji i wprowadzając zmiany w ich podejściu do tańca współczesnego, zaangażowania społecznego i wpływu na społeczność.

Dame de Pic/Cie Karine Ponties uznało projekt CO.DA.S.I. za okazję do poznania nowych partnerów, dzielenia się doświadczeniami oraz uświadomienia sobie wspólnych trudności, szczególnie w kwestii publiczności i dystrybucji. Organizacja podkreśliła potrzebę przyciągania bardziej zróżnicowanych widzów oraz poszukiwania nowych sposobów pracy, aby zapewnić włączenie społeczne i zrównoważony sposób dzielenia się sztuką. Zauważyła także znaczenie połączenia ciała i umysłu w tworzeniu troskliwego i trwałego środowiska. Wśród rekomendacji Dame de Pic znalazły się: wprowadzenie tańca do szkół, zaangażowanie widzów w programowanie, docieranie do zróżnicowanych przestrzeni, promowanie włączenia społecznego przez innowacyjne przestrzenie oraz uproszczenie komunikacji, aby uczynić taniec bardziej dostępnym. Zwrócili również uwagę na znaczenie inkluzywności pokoleniowej, nauczania propriocepcji oraz tworzenia przestrzeni, które oferują czas, narzędzia i wspólne zasoby dla każdego.

Doświadczenie Kulturanovy skoncentrowało się na tworzeniu nowych publiczności poprzez emocjonalne tematy i różnorodne kanały promocji. Organizacja podkreśliła konieczność zwiększenia widoczności i zrozumienia tańca współczesnego wśród ogółu społeczeństwa, szczególnie poprzez warsztaty i działania na rzecz grup marginalizowanych. Kulturanova zwróciła również uwagę na dialogu z lokalnymi działaczami oraz na konieczność formalnego uznania tańca współczesnego.

WNIOSKI

Stowarzyszenie L'espace dostrzegło rozbieżność w dziedzinie tańca współczesnego w swoim lokalnym obszarze w porównaniu z innymi regionami, zauważając potrzebę stworzenia masy krytycznej profesjonalistów. Organizacja podkreśliła także znaczenie dostosowania wysiłków artystycznych do społecznych i ekonomicznych skutków, czerpiąc inspirację z inicjatyw regionalnych, które łączą prezentację spektakli z poprawą atrakcyjności terytorialnej. Projekt pozwolił L'espace lepiej zrozumieć mocne strony tego stowarzyszenia oraz obszary do poprawy, szczególnie w kontekście ich inkluzywnego i holistycznego podejścia do tańca.

Fundacja 'NOWA FALA' i Kolektyw HOTELOKO skorzystali z materiałów szkoleniowych projektu CO.DA.S.I., które wzbogaciły ich istniejące programy o nowe podejścia do choreografii i tańca współczesnego. Projekt pomógł poprawić jakość ich edukacji tanecznej, rozwijać kompetencje zawodowe oraz promować włączenie społeczne. Organizacja doświadczyła również wzrostu widoczności i nowych możliwości współpracy, co wzmocniło ich pozycję w społeczności tanecznej i otworzyło nowe źródła finansowania.

La Galerie Chorégraphique wykorzystała projekt CO.DA.S.I., aby wzmocnić inkluzywność kulturową i wsparcie dla sektora choreograficznego w swoim regionie. Projekt umożliwił kontynuację ich działań z wcześniejszych współpracy i pozwolił zaprojektować oraz przetestować nowy moduł szkoleniowy „Mapping Improvisation”. Inicjatywa ta wspierała budowanie sieci regionalnych, wzbogacała programy szkoleniowe oraz stworzyła platformy do omawiania wyzwań i strategii w sektorze choreograficznym.

Podsumowując, projekt CO.DA.S.I. wzmocnił organizacje partnerskie, dostarczając cennych materiałów szkoleniowych, wspierając międzynarodową współpracę oraz promując włączenie społeczne i zrównoważony rozwój tańca współczesnego. Każda z organizacji zauważyła poprawę w swoich metodologiach, zwiększoną widoczność i silniejsze zaangażowanie w społeczność, co prowadzi do bardziej dynamicznego i odpornego sektora tańca współczesnego.

Websites, social media and blog articles

L'espace: <https://www.lespacepalermo.it/>

L'espace, Ascension (2022): <https://www.alterego-x.eu/en/ascension>

La Galerie Chorégraphique:

Facebook: https://www.facebook.com/lagaleriechoregraphique/?locale=fr_FR

Instagram: https://www.instagram.com/la_galerie_choregraphique_/

The 'NEW WAVE' Theater Development Foundation

[Fundacja Rozwoju Teatru 'NOWA FALA'] – HOTELOKO

Facebook: <https://www.facebook.com/FundacjaRozwojuTeatruNowaFala/>
<https://www.facebook.com/hoteloko>

Instagram: <https://www.instagram.com/hoteloko/>

TikTok: <https://www.tiktok.com/@hoteloko>

Dame de Pic/Cie Karine Ponties: <https://damedepic.be/en/>

Facebook: <https://www.facebook.com/cie.damedepic>

Instagram : <https://www.instagram.com/damedepicciekarinepontiesoff/>

Kulturanova: <https://www.kulturanova.org/index.php/sr/>

Instagram: https://www.instagram.com/kulturanova_org/

Facebook: https://www.facebook.com/kulturanova/?locale=sr_RS

LinkedIn: <https://rs.linkedin.com/company/kulturanova>

DZIĘKUJEMY!

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak poglądami i opiniami wyłącznie autora(-ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą być za nie pociągnięte do odpowiedzialności.

Co-funded by
the European Union